

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

AJÁNLÁSOK

TANÁCS

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2013. november 26.)

az egészségvédő testmozgás ágazatközi előmozdításáról

(2013/C 354/01)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére, összefüggésben annak 165. és 168. cikkével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) A fizikai aktivitás – többek között a rendszeres sportolás és testmozgás – rendkívüli előnyökkel jár az egész élet folyamán; ide tartozik a szív- és érrendszeri megbetegedések, egyes rákfajták és a diabétesz kockázatának csökkenése, az egészségesebb izomzat és csontrendszer és a testsúlykontroll, valamint a mentális egészség fejlődésére és a kognitív folyamatokra gyakorolt pozitív hatás. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) ajánlásának megfelelően a testmozgás valamennyi korosztály számára fontos, de a gyermekek, a munkavállalók és az időskorúak esetében különös jelentőséggel bír.
- (2) A testmozgás, amely az egészséges életmód és az egészséges munkaerő előfeltétele, hozzájárul az Európa 2020 stratégiában meghatározott legfontosabb célkitűzések eléréséhez, nevezetesen a növekedés, a termelékenység és az egészségügy terén.
- (3) Bár az egészségvédő testmozgás (HEPA) népszerűsítéséért tett erőfeszítéseiket bizonyos tagállamok hatóságai fokozták az elmúlt években, a fizikai inaktivitás mértéke az Unióban továbbra is elfogadhatatlanul magas szintű. Az európai polgárok többsége nem végez elegendő fizikai tevékenységet, 60 %-uk egyáltalán nem vagy elvétve sportol vagy végez testmozgást. A szabadidős testmozgás hiánya az alsóbb társadalmi-gazdasági csoportokban általánosabb. Jelenleg nincs arra utaló jel, hogy az említett negatív tendenciák az Unió egészében megfordulnának.

- (4) Az idő előtti elhalálozás és a megbetegedések legfőbb kockázati tényezőjeként a magas jövedelmű országokban világszerte a mozgásszegény életmódot jelölték meg, amely csak az Egészségügyi Világszervezet európai régiójában évente mintegy 1 millió halálesetért tehető felelőssé. Az Unióban jól ismertek a mozgáshiányból fakadó káros hatások, csakúgy, mint a mozgáshiányhoz és az ezzel járó egészségügyi problémákhoz közvetten és közvetlenül kapcsolódó jelentős gazdasági költségek, különös tekintettel arra, hogy a legtöbb európai társadalom gyorsan öregszik.
- (5) A legfrissebb kutatásokból az derül ki, hogy az egészségügyi eredmények szempontjából az ülő életmód a testmozgás hatásától függetlenül kockázati tényezőnek minősülhet. A Unióban az e területre irányuló további intézkedések fontolóra vételekor figyelembe kell venni ezeket a megállapításokat.
- (6) A fizikai aktivitás szintjében jelentős eltérések mutatkoznak a tagállamok között. Míg egyes tagállamok jelentős előrehaladást értek el az ajánlott minimális fizikai aktivitási szintet teljesítő lakosság arányának növelése terén, sokan egyáltalán nem léptek előre, sőt inkább visszalépést mutattak. Az eddig alkalmazott szakpolitikák Unió-szerte lényegében hatástalannak bizonyultak a fizikai inaktivitás szintjének csökkentésében. Sokat lehetne tanulni az egészségvédő testmozgással kapcsolatos szakpolitikák kialakításakor és végrehajtásakor alkalmazott sikeres megközelítésekből.
- (7) Az iskolai testnevelésben megvan a potenciál, hogy hatékony eszköz legyen abban, hogy felhívják a figyelmet az egészségvédő testmozgás fontosságára, és az iskolák könnyen és eredményesen rávehetők az ilyen célú tevékenységek végzésére.

- (8) Számos szakpolitikai terület – elsősorban a sport és az egészségügy – járulhat hozzá a testmozgás népszerűsítéséhez, és új lehetőségeket kínálhat az Unió polgárainak a fizikai aktivitásra. Ahhoz, hogy az említett potenciál teljes mértékben kiaknázható legyen, és ezáltal emelkedjen a fizikai aktivitás szintje, az egészségvédő testmozgás népszerűsítése terén elengedhetetlen a stratégiai ágazatközi megközelítés alkalmazása, beleértve valamennyi érintett minisztériumnak, szervnek és szervezetnek, különösen a sportmozgalmaknak az összes szinten történő bevonását is, és figyelembe véve az eddigi és jelenleg is folyó szakpolitikai tevékenységet. A fizikai aktivitás szintjére és az egészségvédő testmozgás népszerűsítését szolgáló szakpolitikákra vonatkozó több információ és jobb adat rendelkezésre állása alapvető eleme e folyamat támogatásának, továbbá szükséges ahhoz a szakpolitikai értékeléshez, amely a majdani szakpolitikák hatékonyabb formálását és végrehajtását célozza.
- (9) Az Unió testmozgásra vonatkozó iránymutatásai (EU PA GL) ⁽¹⁾ – amelyekre a Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői az egészségfejlesztő testmozgás népszerűsítéséről szóló, 2012. november 27-i következtetésükben ⁽²⁾ és a Tanács az „Egészséges idősödés a teljes életciklus alatt” című, 2012. december 6–7-i következtetéseiben ⁽³⁾ is hivatkozik – olyan ágazatközi megközelítést szorgalmaznak, amely kiterjed az egészségvédő testmozgás népszerűsítéséért felelős valamennyi tematikus területre.
- (10) A Bizottságnak az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának szóló, A sport európai dimenziójának fejlesztése c. 2011. évi közleménye arra hívta fel a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az Unió testmozgásra vonatkozó iránymutatásai alapján folytassák a nemzeti iránymutatások kidolgozására irányuló munkát, beleértve a felülvizsgálati és koordinációs folyamatokat is, és szorgalmazta, hogy mérlegeljék egy tanácsi ajánlás megfogalmazását e témában.
- (11) A Tanács és a tagállamok kormányainak képviselői a sportra vonatkozó uniós munkatervről (2011–2014) szóló állásfoglalásban ⁽⁴⁾ elismerte, hogy egyes kiemelt jelentőségű, a sportot érintő területeken – ideértve az egészségvédő testmozgás előmozdítását – erősíteni kell a Bizottság és a tagállamok közötti együttműködést. 2012 júliusában a munkaterv keretében 2011 közepén felállított „Sport, egészség és részvétel” elnevezésű szakértői csoport kifejezte támogatását az egészségvédő testmozgást népszerűsítő új uniós kezdeményezés iránt.
- (12) A Tanács az egészségfejlesztő testmozgás népszerűsítéséről szóló, 2012. november 27-i következtetéseiben elismerte a további uniós szintű fellépés szükségességét, és felszólította a Bizottságot, hogy terjesszen elő tanácsi ajánlásra vonatkozó javaslatot, amely egy olyan egyszerű

nyomon követési keretrendszert foglal magában, amely az Unió testmozgásra vonatkozó iránymutatásainak tematikus területeit lefedő mutatókon alapul,

AJÁNLJA, hogy a tagállamok:

- A többek között a sport, az egészségügy, az oktatás, a környezetvédelem és a közlekedés szakterületére kiterjedő ágazatközi megközelítést kialakítva, az Unió testmozgásra vonatkozó iránymutatásainak és egyéb érintett ágazatoknak a figyelembevételével, továbbá a nemzeti sajátosságoknak megfelelően dolgozzanak ki az egészségvédő testmozgást népszerűsítő hatékony szakpolitikákat. Ennek a következőket kell magában foglalnia:
 - az egészségvédő testmozgást népszerűsítő nemzeti stratégiák és ágazatközi szakpolitikák fokozatos kialakítása és végrehajtása a tagállami jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban;
 - az említett stratégiák és szakpolitikák megvalósítása érdekében konkrét intézkedések meghatározása, adott esetben cselekvési terv keretében.
- Kísérjék figyelemmel a fizikai aktivitás szintjét és az egészségvédő testmozgást népszerűsítő szakpolitikákat az egyszerű nyomon követési keretrendszer ⁽⁵⁾ segítségével, valamint a mellékletben – a nemzeti körülmények figyelembevételével – megállapított mutatók révén.
- Az ezen ajánlás elfogadásától számított hat hónapon belül a tagállami jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban jelöljenek ki az egészségvédő testmozgással foglalkozó nemzeti kapcsolattartó pontokat ⁽⁶⁾, a fent említett nyomon követési keretrendszer támogatására, továbbá tájékoztassák a Bizottságot a kijelölésükről.

Az egészségvédő testmozgással foglalkozó nemzeti kapcsolattartó pontoknak mindenekelőtt azt a folyamatot kell koordinálniuk, amely biztosítja a testmozgásra vonatkozó adatok elérhetőségét a nyomon követési keretrendszer számára; az adatokat a WHO már meglévő, a táplálkozásra, az elhízásra és testmozgásra vonatkozó európai adatbázisába (NOPA) kell betáplálni; a kapcsolattartó pontoknak emellett az egészségvédő testmozgást népszerűsítő szakpolitikák vonatkozásában elő kell segíteniük a szolgálatközi együttműködést.
- Szorosan működjenek együtt egymással és a Bizottsággal úgy, hogy kialakítanak egy eljárást, amelynek keretében a sport és az egészségügy területére vonatkozó uniós szintű struktúrákban rendszeresen kicserélik egymással az egészségvédő testmozgás népszerűsítésével kapcsolatos információkat és bevált gyakorlatokat, ami a megerősített szakpolitikai koordináció alapja.

⁽¹⁾ Az Unió testmozgásra vonatkozó iránymutatásai, amelyeket az uniós sportminiszterek a 2008. novemberi informális ülésük elnökségi következtetéseiben üdvözöltek.

⁽²⁾ HL C 393., 2012.12.19., 22. o.

⁽³⁾ HL C 396., 2012.12.21., 8. o.

⁽⁴⁾ HL C 162., 2011.6.1., 1. o.

⁽⁵⁾ A nyomon követési keretrendszer meghatározza majd az egészségvédő testmozgás népszerűsítésének a tagállamok által figyelembe vehető általános szempontjaira vonatkozó jelentéstételi minimumkövetelményeket. A keretrendszert a WHO-val szoros szinergiában és együttműködésben kell végrehajtani, elkerülve ezáltal a párhuzamos adatgyűjtést.

⁽⁶⁾ A kapcsolattartó pont lesz a tagállamokban az a fő kapcsolattartó személy, aki a mutatóknak a mellékletben foglalt táblázatához szolgáltatja az információkat és az adatokat; a táblázat a WHO által a kapcsolattartó pontokhoz intézett kérdőív része lesz.

FELHÍVJA a Bizottságot arra, hogy:

1. Nyújtson segítséget a tagállamoknak a nemzeti stratégiájuk elfogadásában, az egészségvédő testmozgást népszerűsítő szakpolitikákra vonatkozó ágazatközi megközelítések kialakításában és a megfelelő cselekvési tervek végrehajtásában úgy, hogy elősegíti az információcsere és a bevált gyakorlat megosztását, a társaktól való hatékony tanulást, a hálózatépítést és az egészségvédő testmozgás népszerűsítésére vonatkozó sikeres megközelítések meghatározását;
 2. Mozdítsa elő Az egészségvédő testmozgásra vonatkozó nyomon követési keretrendszernek a mellékletben felsorolt mutatókkal összhangban, az e területen már meglévő nyomon követési és adatgyűjtési módok alapján és a lehető legnagyobb mértékben a rendelkezésre álló információkra és adatokra támaszkodva történő kialakítását és működtetését azáltal, hogy:
 - a) tudományos szakértők segítségével célzott támogatást nyújt az egészségvédő testmozgással foglalkozó nemzeti kapcsolattartó pontok részére, többek között az adatgyűjtési eljárás tekintetében, és adott esetben az illetékes hatóságok egyéb képviselői részére a kapacitásépítés és képzés terén;
 - b) megvizsgálja annak lehetőségét, hogy a nyomon követési keretrendszer keretében gyűjtött adatok esetleg felhasználhatók-e a fizikai aktivitási szintekre vonatkozó uniós statisztikák háromévente történő összeállításához;
 - c) támogatja a WHO-t a NOPA-adatbázis testmozgással kapcsolatos vonatkozásainak továbbfejlesztésében, hozzáigazítva az adatbázist a mellékletben szereplő, nyomon követési keretrendszerhez;
 - d) támogatja a WHO-t, illetve szorosan együttműködik a WHO-val az egészségvédő testmozgás országspecifikus összefoglalóinak elkészítése és közzététele, valamint az egészségvédő testmozgás tendenciáinak elemzése terén;
3. Készítsen háromévente jelentést az ezen ajánlás végrehajtásában elért eredményekről a nyomon követési keretrendszerben előírt jelentéstételi mechanizmusok révén szolgáltatott információk, valamint az egészségvédő testmozgást népszerűsítő szakpolitikák formálására és végrehajtására vonatkozó, a tagállamok által nyújtott egyéb információk alapján, továbbá értékelje, hogy ez az ajánlás milyen érték-többletet nyújt.

Kelt Brüsszelben, 2013. november 26-án.

a Tanács részéről
az elnök
D. A. BARAKAUSKAS

MELLÉKLET

Az Unióban az egészségvédő testmozgás szintjének és az egészségvédő testmozgást népszerűsítő szakpolitikáknak az értékeléséhez javasolt mutatók, az Unió testmozgásra vonatkozó iránymutatásainak (EU PA GL) figyelembevételével ⁽¹⁾

Az EU PA GL tematikus területei	Javasolt mutatók és változók/egységek	Az adatok hozzáférhetősége
A testmozgásra vonatkozó nemzetközi ajánlások és iránymutatások (EU PA GL 1–2.)	1. Az egészségvédő testmozgásra vonatkozó tagállami ajánlás igen/nem	(****)
	2. Az egészségvédő fizikai aktivitásnak a WHO-ajánlás vagy az ennek megfelelő tagállami ajánlás szerinti minimális szintjét elérő felnőttek Azoknak a felnőtteknek a százalékos aránya, akik hetente legalább 150 percnyi közepes intenzitású vagy 75 percnyi erős intenzitású testmozgást végeznek, illetve a testmozgást ennek megfelelő kombinációban végzik	(****)
	3. Az egészségvédő fizikai aktivitásnak a WHO-ajánlás vagy az ennek megfelelő tagállami ajánlás szerinti minimális szintjét elérő gyermekek és serdülők Azoknak a gyermekeknek és serdülőknek a százalékos aránya, akik naponta vagy legalább heti öt napon legalább 60 percnyi közepes-erős intenzitású testmozgást végeznek	(****)
Ágazatközi megközelítés (EU PA GL 3–5.)	4. Az egészségvédő testmozgás népszerűsítését koordináló tagállami mechanizmus igen/nem; igen válasz esetén, kérjük, részletezze	(****)
	5. Kifejezetten az egészségvédő testmozgás népszerűsítésére elkülönített finanszírozás Ágazatonként (egészségügy, sport, közlekedés stb.): — teljes finanszírozás, — egy főre jutó, — egy főre jutó bruttó hazai termék vásárlóerőparitás alapján, euróban	(*)
„Sport” (EU PA GL 6–13. IM)	6. A tömegsporttal kapcsolatos tagállami szakpolitika és/vagy cselekvési terv igen/nem; igen válasz esetén, kérjük, részletezze	(****)
	7. Egészségorientált sportklubok (Egészségvédő programban részt vevő sportklubok) A HEPA Europe/TAFISA-projekt keretében kidolgozott iránymutatások végrehajtása: igen/nem; igen válasz esetén, kérjük, részletezze	(**)
	8. A rekreációs és sportlétesítmények alsóbb társadalmi-gazdasági csoportok általi nagyobb arányú igénybevételének lehetőségeit támogató keretrendszer Van ilyen keretrendszer: igen/előreláthatólag a következő 2 éven belül lesz/nincs; ha van, kérjük, részletezze	(***)
	9. Az egészségvédő testmozgást népszerűsítő tagállami szakpolitika célcsoportjai Célcsoportonként (a több testmozgást különösen igénylő csoportok [pl. alsóbb társadalmi-gazdasági csoportok, kevés testmozgást végző személyek, idősek, etnikai kisebbségek stb.])	(****)
„Egészségügy” (EU PA GL 14–20.)	10. A testmozgás és az ülő életmód nyomon követése és figyelemmel kísérése A testmozgás és az ülő életmód része a nemzeti egészségügyi ellenőrzési rendszernek: igen/nem; igen válasz esetén, kérjük, részletezze	(***)
	11. Egészségügyi szakemberek által nyújtott tanácsadás a testmozgással kapcsolatban Tanácsadás a testmozgással kapcsolatban: igen/nem, ha igen: az egészségügyi alapszolgáltatások részeként visszatérítve: igen/nem	(***)

⁽¹⁾ Azok az információk és adatok, amelyeket a tagállamok az ajánlás értelmében az egyszerű nyomon követési keretrendszer keretében szolgáltatnak, idővel várhatóan javulni fognak. Javasoljuk, hogy ezt a keretrendszert az együttműködés és a kapacitásépítés körébe tartozó, az ezen ajánlásban említett tevékenységek is támogassák.

Az EU PA GL tematikus területei	Javasolt mutatók és változók/egységek	Az adatok hozzáférhetősége
	12. Egészségügyi szakemberek testmozgással kapcsolatos tantervi képzése — óraszám ápolók, orvosok esetében — kötelező/nem kötelező — a témával kapcsolatos tanulmányi eredmények tükrözése érdekében egyértelmű értékelési és akkreditációs struktúrák	(**)
„Oktatás” (EU PA GL 21–24.)	13. Testnevelés az általános és középiskolákban — óraszám iskolai szinten — kötelező/nem kötelező — országos vagy annál alacsonyabb szintű szabályozás	(***)
	14. A testmozgást népszerűsítő, iskolához kapcsolódó programok Van-e ilyen országos vagy annál alacsonyabb szintű program: van/nincs; ha van, kérjük, részletezze	(**)
	15. Egészségvédő testmozgás a testnevelő tanárok képzésében Az egészségvédő testmozgás képzési modulként szerepel a testnevelő tanárok felsőfokú alapképzésében és/vagy mesterképzésében: igen/nem; kötelező/nem kötelező	(**)
	16. Az iskolába való eljutás fizikai aktivitással járó módjait támogató programok Vannak-e országos vagy (adott esetben) annál alacsonyabb szintű olyan programok, amelyek az iskolába való eljutás fizikai aktivitással járó módjait (pl. csoportos gyaloglás, kerékpár) támogatják: van/nincs; ha van, kérjük, részletezze	(***)
„Környezet, várostervezés, közbiztonság” (EU PA GL 25–32.)	17. Kerékpáros/gyalogos közlekedés aránya A mindennapi tevékenységek során Önök által leginkább igénybe vett közlekedési mód (autó, motorkerékpár, tömegközlekedés, gyaloglás, kerékpár, egyéb)	(****)
	18. A szabadidős testmozgásra szolgáló infrastruktúrák fejlesztésére vonatkozó uniós iránymutatások A szabadidős testmozgásra szolgáló infrastruktúrák fejlesztésére vonatkozó uniós iránymutatásokat rendszeresen alkalmazzák-e infrastruktúrák tervezéséhez, építéséhez és működtetéséhez: igen/még nem, de előreláthatólag a következő 2 éven belül/nem	(**)/(***)
„Munkahelyi környezet” (EU PA GL 33–34.)	19. A munkahelyre való eljutás fizikai aktivitással járó módjait támogató programok Van-e országos vagy (adott esetben) annál alacsonyabb szintű, a vállalatokat vagy a munkavállalókat ösztönző olyan program, amely a munkahelyre való eljutás fizikai aktivitással járó módjait (pl. gyaloglás, kerékpár) támogatja: van/nincs; ha van, kérjük, részletezze	(***)
	20. A munkahelyi testmozgást támogató programok Van-e országos vagy (adott esetben) annál alacsonyabb szintű, a vállalatokat ösztönző olyan program, amely a munkahelyi testmozgást támogatja (pl. tornaterem, zuhanyzó, lépcső, stb.): van/nincs	(***)
„Idős polgárok” (EU PA GL 35–37.)	21. A testmozgást idősek körében népszerűsítő helyi fellépésekre irányuló programok Van-e a testmozgást idősek körében népszerűsítő helyi fellépésekre irányuló program: van/nincs; ha van, kérjük, részletezze	(***)
„Mutatók/értékelés” (EU PA GL 38.)	22. Az egészségvédő testmozgást népszerűsítő olyan tagállami szakpolitikák, amelyek értékelési tervet tartalmaznak Az egészségvédő testmozgást népszerűsítő „y” számú tagállami szakpolitikából „x” számú tartalmaz értékelési tervet, vagy jelenik meg benne az értékelésre utaló egyértelmű szándék	(****)
„Lakossági szemléletformálás” (EU PA GL 39.)	23. A testmozgással kapcsolatos tagállami szemléletváltást ösztönző kampány megléte Van/nincs; ha van, kérjük, részletezze	(***)

Az adatok hozzáférhetősége:

(*) még be nem gyűjtött adatok.

(**) a NOPA-adatbázisba még be nem gyűjtött olyan adatok, amelyek begyűjtését tervezik.

(***) hozzáférhető adatok (azaz az országsablonokban szereplők vagy egyéb hozzáférhető forrásból) amelyeket azonban még nem validáltak, vagy amelyeket aktualizálni kell.

(****) hozzáférhető és validált adatok a NOPA-adatbázisban.